

A Kúria a dr. Szűcs Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Pethő Róbert ügyvéd által képviselt alperes ellen felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 18.M.1102/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.637.799/2013/10. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.637.799/2013/10. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 40.000 (negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 388.260 (háromszáznolcvannyolcezer-kettőszázhatvan) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében a munkáltatói rendes felmondás jogellenességének megállapítását és az ahhoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte eredeti munkakörbe történő visszahelyezésének mellőzésével. Hivatkozása szerint a felmondás indoka nem valós és nem okszerű, az alperes munkakört nem ajánlott fel a részére, a felmondás tényleges indoka pedig az volt, hogy a munkáltató által felajánlott munkaszerződés módosítást nem fogadta el. Ezért az intézkedés a rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe ütközik.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 18.M.1102/2011/17. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát, amely az ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek elmaradt munkabért, átalánykártérítést, valamint perköltséget, továbbá az államnak eljárási illetéket.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2006. június 1-jétől állt raktári diszpécser munkakörben az alperes alkalmazásában.

A felek között 2010. július 12-én létrejött munkaszerződés-módosítás szerint a raktári diszpécseri beosztáshoz tartozó munkarend kódját „B” kategóriában határozták meg. Ennek értelmében több műszakos a munkarend, a bérpótlék pedig az 1992. évi XXII. törvény (rég. Mt.) 145. §, 146. §, 147. §, és 149. § alapján jár. Az alperes több alkalommal megkísérelte a munkaszerződés módosítását oly módon, hogy a felperes változatlan raktári diszpécseri munkakörét az „F” kategóriába, azaz vezető állású beosztásba sorolja. Ehhez a felperes nem járult hozzá, a 2010. július 23-án, 2010. szeptember 1-jén, és 2011. január 5-én kelt

munkaszerződés-módosítás tervezeteket nem írta alá, mivel azt hátrányosnak tartotta.

Az alperes 2010. októberében új telephelyre költözött, a felperes munkavégzési helye is ehhez igazodott. A költözést követően bevezetésre került a PDA-rendszer, amely a feladataiban is lényeges változást eredményezett.

Az alperes nemcsak a felperes, hanem más munkavállalók munkaszerződését is akként kívánta módosítani, hogy a munkakör megtartása mellett vezető állású munkavállalónak minősíti át őket. Az alperes kifejezésre juttatta, hogy aki a munkaszerződés módosítását nem írja alá, annak munkaviszonyát nem fogják fenntartani. Erre tekintettel az alkalmazásban álló személyek jelentős része a módosítást elfogadta.

A felperes részére 2011. február 7-én másik munkakört, valamint a közös megegyezéssel történő munkaviszony megszüntetésének lehetőségét ajánlották fel, aki ezt nem fogadta el. Ezért az alperes rendes felmondással élt azzal az indokkal, hogy „munkaviszonyának rendes felmondással történő megszüntetését a következő, rendkívüli gazdasági helyzet tette szükségessé: Az U.A. Kft. új logisztikai központjában, illetve állománytáblájában az Ön által betöltött munkakör gazdasági okokból megszűnt. Ön a felajánlott másik munkakört nem fogadta el.”

Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt az Mt. 4. §-ában, 89. §-ában, valamint a 100. §-ában foglaltakra a döntésének meghozatala során. Kifejtette, hogy a bizonyítási eljárás alapján megállapítható volt, miszerint a felperes által ellátott diszpécser munkakör megszűnt, hiszen a stornózás feladata részben elenyésző mértékűre csökkent, az egyéb munkaköri feladatokat pedig az adminisztrátor és a raktárvezető-helyettesek között szétosztották. Tanúvallomással bizonyított az is, hogy a felperes nem fogadott el más felajánlott munkakört. Mindebből pedig megállapítható volt, hogy a rendes felmondás indoka valós volt, és az okszerűen vezetett a munkaviszony megszüntetéséhez.

A felperes hivatkozott az alperes rendeltetésellenes joggyakorlására is, és állította, hogy a munkaviszonya megszüntetésének valódi oka az volt, hogy nem írta alá a munkaszerződés módosítását. E körben a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség.

A bíróság a tanúvallomások együttes értékelése alapján megállapíthatónak találta, hogy a munkaviszony megszüntetésének tényleges okai nem a rendes felmondásban foglaltak voltak, hanem az a mögöttes indok motiválta, hogy a felperes nem fogadta el a munkaszerződés-módosítást. Mivel az Mt. 82. § (1) bekezdése alapján a felek a munkaszerződést csak közös megegyezéssel módosíthatják, és a felperes ezt nem kívánta, az alperes viszont a korábbi feltételek mellett nem akarta továbbfoglalkoztatni, hanem kizárólag vezető állású munkavállalóként, így a jogszerű felmondási ok mögé bújtatva, de ténylegesen a módosítás hiánya miatt rendeltetésellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 59.Mf.637.799/2013/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatta, és az alperest terhelő elmaradt munkabér összegét felemelte. Kifejtette, hogy a munkaviszony az alperesnél 2014. március 13-án szűnik meg. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és az alperest perköltség, valamint illeték viselésére kötelezte.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a perbeli esetben a felperes bizonyította, miszerint az alperes részéről folyamatos nyomásgyakorlás történt a számára kedvezőtlen - és a munkakörére nem is illeszthető - munkaidő-beosztást tartalmazó munkaszerződés-módosítás aláírására. Az „F” kódú munkarendet tartalmazó módosítás tervezetét az alperes 2010. július 23-án, majd szeptember 1-jén és 2011. január 5-én kívánta elfogadtatni, amiből az következik, hogy a felperes vonatkozásában a munkáltató nemcsak az új telephelyre költözést megelőzően, hanem azt követően sem állt el attól a szándékától, hogy a munkaszerződést e tekintetben módosítja.

Valószínű lehetett elfogadni azt is, hogy a munkaszerződés módosítását alá nem író munkavállalók munkaviszonya megszüntetésre került. Az alperes csupán a fellebbezési eljárásban hivatkozott arra, hogy nem szűnt meg valamennyi, a módosítás aláírását megtagadó munkavállaló munkaviszonya, az elsőfokú bírósági eljárás során a felperes ezzel kapcsolatos kijelentését nem cáfolta, ebben a körben bizonyítást nem ajánlott fel.

Az alperes által felállított időrendi hivatkozás sem helytálló, mivel az figyelmen kívül hagyta a felperes számára 2011. január 5-én ismételten felajánlott munkaszerződés-módosítást, ehhez képest a 2011. február elején közölt felmondás nem tekinthető időben olyan távolinak, amely a rendeltetésellenes joggyakorlás megállapíthatóságát kizárná.

A felperes a felmondást megelőzően számára felajánlott (szektorvezetői) munkakört nem fogadta el, ez a rendeltetésellenes joggyakorlás körében nem releváns, mivel e tekintetben annak a ténynek lenne jelentősége, hogy a felajánlott munkakörhöz milyen munkarend tartozott volna.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a munkáltató felmondásának jogellenességét, és alkalmazta annak az Mt. 100. §-ában szabályozott jogkövetkezményeit.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalára irányult. Jogszabálysértésként a Pp. 206. §-ának (1) bekezdését, valamint az Mt. 4. §-ának téves alkalmazását jelölte meg.

A felülvizsgálati kérelem szerint a munkaszerződés-módosítási kísérleteknél a felperes által vélelmezett rendeltetésellenes joggyakorlás nincs összefüggésben a munkaviszony megszüntetésével. Annak oka valós, azaz a felperes munkaköre megszűnt.

Az események és a tények időbeli és logikai sorrendjére, valamint az ezek között meglévő ok- okozati összefüggésekre figyelemmel kizárólag arra a következtetésre lehet jutni, hogy az alperes a

jogait nem gyakorolta rendeltetésellenesen.

Az események időrendisége a következőkben állapítható meg:

a) Az alperes valamennyi munkavállalója 2010. szeptember 1-jén munkaszerződés-módosításra vonatkozó ajánlatot kapott, amelyet néhányan, köztük a felperes nem írt alá. Ezen magatartásának jogkövetkezménye nem lett.

b) 2010. október 15-én az alperes logisztikai központja az F. utcából a T. utcai új logisztikai központba költözött.

c) 2010. október 15-étől új készletnyilvántartási rendszer került bevezetésre, melynek lényege az áruk egyedi azonosítása és valamennyi mozgás PDA-val történő nyomon követése.

d) 2011. januárjában a logisztikai központ teljes árukészletét leltározták, és valamennyi termék azonosított tárhelyre került.

e) A felperes munkaköri feladata - a 2011. januári leltárig - a „raktárban meg nem talált” termékek kezelése volt, a nem talált rendeléseket a rendszerben sztornírozni kellett.

f) A 2011. januári leltárt követően a nem talált darabszám a korábbi napi több ezer darabról napi 1-2 db-ra csökkent, így a raktári diszpécser munkakör kiürült, a felperes feladatai megszűntek.

d) A felperes munkaviszonya 2011. március 14-én került felmondásra tekintettel a munkakör megszűnésére.

A másodfokú bíróság az Mt. 4. §-ának (1) és (2) bekezdését tévesen alkalmazta, ugyanis a felperes jogos érdeke csorbítására nem került sor, az alperes az érdekérvényesítési lehetőségét nem korlátozta.

A munkáltató a felperes érdekeit tartotta szem előtt, amikor biztosítani kívánta részére a munkaviszony további fenntartását, és új munkakört ajánlott fel magasabb bérrel.

A felajánlott munkakörhöz olyan munkarend tartozott volna, amelyet a munkáltató általánosan alkalmazott. A munkarendnek pedig a rendeltetésellenes joggyakorlás körében nincs jelentősége. Az alperes a munkavállaló érdekérvényesítési lehetőségeit nem korlátozta.

A munkaszerződés-módosítási kísérletekkel összefüggő felperesi vélelmezett „nyomásgyakorlásból” nem következhet a rendeltetésellenesség megállapítása a munkaviszony megszüntetése során, ugyanis ezen alperesi magatartások között nem állt fenn az oksági kapcsolat.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására, és az alperes perköltség fizetésre kötelezésére irányult.

A felülvizsgálati ellenkérelem szerint a tanúk vallomásából aggálytalanul az volt megállapítható, hogy az alperes minden olyan munkavállaló munkaviszonyát megszüntette, aki nem fogadta el a munkaszerződés módosítására tett ajánlatát.

A felülvizsgálati kérelem valótlan és új tényelőadást tartalmaz azzal kapcsolatosan, hogy az alperes magasabb alapbérrel új munkakört ajánlott volna fel a részére, és az is, hogy az új munkakörhöz milyen munkarend tartozott volna.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében az események időrendi sorrendjét szelektíven, a számára kedvezőtlen események, jognyilatkozatok megemlítését mellőzve foglalta össze. Annak érdekében, hogy a történések közti összefüggés hiányának a látszatát keltse, még a felmondás közlése napját is hibásan jelölte meg, hiszen a felperes munkaviszonya 2014. február 7-én került megszüntetésre, és nem március 14-én. Ezen a napon közölte ugyanis az alperes a felmondást, ehhez képest 2011. január 5-ei keltezéssel még írásban munkaszerződés-módosítási ajánlatot tett a felperes részére, aminek az elutasítását követően is folyamatosan nyomás alatt tartotta.

A következetes bírói gyakorlat értelmében a felülvizsgálati eljárásban nincs helye bizonyítás felvételének, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésének, kivéve, ha a jogerős ítéleti tényállás iratellenes, vagy a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésével, a logika szabályaival ellentétesen került megállapításra. Ez a jelen esetben nem történt meg.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, azaz felülmérlegelésnek. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001/197., BH.2002/29.].

Az alperes felülvizsgálati kérelme jogszabálysértés megállapítására nem adott módot.

A másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a munkáltató részéről folyamatos ráhatás történt a munkaszerződés módosítása érdekében. Ebben a felperesre nézve kedvezőtlen feltételeket fogalmazott meg a munkáltató, amely egyébként - mint ahogy azt a másodfokú bíróság helyesen fejtette ki - a felperes munkakörére nem is volt alkalmazható, továbbá nem volt indokolható a cégnél történő szervezeti változásokkal sem. Az alperes által állított időrendi sorrendből nem következik a munkaszerződés-módosítás szükségessége az alperes által megkívánt módon.

A jogerős ítélet helyesen utalt arra is, hogy az alperes csupán a fellebbezési eljárásban hivatkozott arra, miszerint nem szűnt meg valamennyi olyan munkavállaló jogviszonya, aki a szerződés módosítását nem írta alá. A felperes ezzel ellentétes állítását a munkáltató nem cáfolta, e körben bizonyítékait nem terjesztette elő [Pp. 235. § (1) bekezdés], így az a jelen felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállásnak is része.

Megalapozatlan azon felülvizsgálati hivatkozás, hogy a munkaszerződés módosítási kísérletekkel összefüggésben nem állapítható meg a rendeltetésellenes joggyakorlás a munkaviszony megszüntetése során a magatartások közötti oksági összefüggés

hiányában. A másodfokú bíróság helyesen értékelte az alperes magatartását, és helyesen tulajdonított különös jelentőséget annak, hogy a 2011. január 5-ei utolsó munkaszerződés-módosítási javaslatához képest a február 7-én közölt felmondás rövid időn belül történt, így az nem alkalmas a rendeltetésellenes joggyakorlás kizártságának megállapítására.

Fentiekből megállapíthatóan az alperes intézkedése a rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe ütközött, a jogerős ítélet nem volt jogszabálysértő (Mt. 4. §).

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján.

Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg illetéket az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles viselni.

Budapest, 2015. február 25.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelél:Nné tisztviselő